

Učitel matematiky

Martina Bečvářová

X. seminář z historie matematiky pro vyučující na středních školách

Učitel matematiky, Vol. 20 (2012), No. 1, 50–52

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/149528>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2012

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

X. SEMINÁŘ Z HISTORIE MATEMATIKY PRO VYUČUJÍCÍ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

Ve dnech 22. až 25. srpna 2011 se v Jevíčku konal již *X. seminář z historie matematiky pro vyučující na středních školách*. Vzhledem k tomu, že si v letošním roce připomínáme 800 let od narození sv. Anežky České, byl seminář věnován matematice, architektuře a umění vrcholného a pozdního středověku. Nabídl neotřelé pohledy a náměty, kterými je možno obohatit hodiny matematiky a nejrůznější výběrové semináře na středních i základních školách. Přednášející se snažili přiblížit zajímavé okamžiky vývoje matematiky, pokusili se rozšířit obzory a vidění nejrůznějších souvislostí.

Seminář připravila komise pro vzdělávání učitelů JČMF ve spolupráci s gymnáziem a domovem mládeže v Jevíčku. Hlavními organizátory letošní akce byli J. Bečvář, M. Bečvářová a D. Hrubý. Semináře se zúčastnilo více než 50 osob (učitelé základních, středních a vysokých škol, několik doktorandů a studentů).

Seminář byl slavnostně zahájen v pondělí 22. 8. ve 14 hodin v reprezentativních prostorách malebného jevíčského zámku. Účastníky zde přivítalo hudební vystoupení studentů Základní umělecké školy v Jevíčku pod vedením D. Pávka, ředitel gymnázia D. Hrubý, starosta Jevíčka R. Müller, hlavní organizátor semináře J. Bečvář a vzácný host prof. P. Piřha. Na závěr slavnostního přivítání všichni účastníci pozvedli číše bílého moravského vína a připili na zdar semináře. Pak se přesunuli na gymnázium, kde vyslechli přednášky *Matematikové 13. až 15. století* (J. Bečvář) a *Byzantská vzdělanost* (Z. Halas). Po večeři se konala malá procházka Jevíčkem spojená s výstupem na věž, z níž účastníci shlédli město i jeho okolí. D. Hrubý v tradičním vyprávění seznámil účastníky s dávnou i nedávnou historií a žhavou současností Jevíčka.

V úterý dopoledne se uskutečnily dvě přednášky, *Geometrie ve vrcholném a pozdním středověku* (M. Bečvářová) a *Architektura pražského hradu* (R. Pohl). Po obědě se konaly dvě přednášky, *Sv. Anežka Česká* (P. Piřha) a *Vzdělávání a školství v době*

sv. Anežky České (M. Bečvářová). V odpoledních hodinách byla před budovou jevičského záměčku za přítomnosti účastníků semináře i jevičských občanů zasazena památná lípa sv. Anežky České.

Po dvacáté hodině zahájil D. Hrubý tradiční společenský večer, který se konal v reprezentativních prostorách záměčku. Účastníky semináře pozdravil jevičský starosta R. Müller, J. Bečvář a D. Hrubý. Poté přišel vzácný a všemi očekávaný host, doc. Arne Vrbský ze Zemědělské akademie v Grünfeldu, který seznámil účastníky semináře se svým neobyčejně zajímavým životem a nejnovějšími výsledky svého bádání o pedagogickém výzkumu a matematickém studiu lidových písní se zemědělskou tematikou.

Ve středu dopoledne se konaly přednášky *Geometrie ve výtvarném umění* (P. Surynková) a *Geometrie ve středověkých iniciálách* (A. Šarounová). Odpoledne odezněla jediná přednáška *Historie prvních logaritmů* (M. Šimša). Následovala neobyčejně živá diskuse o problémech současného školství, do níž se zapojili D. Hrubý, T. Janík, F. Kopecký, V. Moravcová, P. Piřha, V. Smékal a E. Zelendová. Účastníci semináře vášnivě hovořili o maturitních zkouškách, úrovni školních vzdělávacích programů, nedostatečném financování škol apod.

Na posledním čtvrtěčném seminárním půldni zazněly přednášky *Historie kalendářů* (L. Moravec) a *Goniometrie v 16. až 19. století* (Z. Halas). Na závěr obdrželi účastníci osvědčení o absolvování semináře, neboť akce byla akreditována v rámci programu Investujeme do vaší budoucnosti, který je součástí aktivit Evropského sociálního fondu.

Účastníci získali tyto publikace: P. Piřha: *Příběh sv. Anežky Přemyslovny* (edice Postavy, svazek č. 1, Poustevník, Praha, 2010, 63 stran), J. Bečvář, M. Bečvářová, A. Slavík (ed.): *Jak připravit učitele matematiky* (Sborník konference „Jak připravit učitele matematiky“, 23.–25. září 2010, KDM MFF UK, Matfyzpress, Praha, 2010, 334 stran), J. Mikulčák: *Nástin vzdělávání v matematice (a také školy) v českých zemích do roku 1918* (edice Dějiny matematiky, svazek č. 42, KDM MFF UK, Matfyzpress, Praha, 2010, 312 stran), M. Bečvářová, J. Čižmár: *Karel Zahradník (1848–1916)*. Praha – Záhřeb – Brno (edice Dějiny matema-

tiky, svazek č. 46, Ústav aplikované matematiky, FD ČVUT, Matfyzpress, Praha, 2011, 410 stran) a J. Bečvář, M. Bečvářová (ed.): *Matematika v proměnách věků VI* (edice Dějiny matematiky, svazek č. 45, Matfyzpress, Praha, 2010, 231 stran). Dále obdrželi DVD s filmem *Matematika* (Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy, Cittadella, 2011), nástěnný kalendář MFF UK na rok 2012 a další propagační materiály této fakulty. V průběhu konference si mohli zakoupit nové i starší publikace edice Dějiny matematiky a prohlédnout rozsáhlou výstavku matematické a pedagogické literatury.

Za úspěšný průběh semináře je nutné poděkovat D. Hrubému a M. Hrubé, organizátorům semináře a zaměstnancům gymnázia a domova mládeže v Jevíčku, bez jejichž nadšení, pochopení, pomoci a práce by se akce nemohla uskutečnit.

Ve dnech 20. až 23. srpna roku 2012 se bude konat ve Velkém Meziříčí *16. seminář o filozofických otázkách matematiky a fyziky*. Tuto akci připravují A. Trojánec (Gymnázium, Sokolovská 27, 594 01 Velké Meziříčí) a D. Hrubý (Gymnázium, A. K. Vítáka 452, 569 43 Jevíčko). *11. seminář z historie matematiky pro vyučující na středních školách* je plánován na srpen 2013. Informace o nových akcích podá M. Bečvářová (Ústav aplikované matematiky, FD ČVUT v Praze, Na Florenci 25, Praha 1, 110 00, e-mail: becvamar@fd.cvut.cz).

Podrobné informace o minulých seminářích, fotografie z těchto akcí a přihlášky na budoucí akci lze najít na webových stránkách:

http://www.fd.cvut.cz/personal/becvamar/seminar_ss/

<http://www.fd.cvut.cz/personal/becvamar/otazky/>

Martina Bečvářová